

ELÄKETURVAKESKUS

KALEVANKATU 6 - HELSINKI 10

Puhelin (vaihte) 64 25 11 Postisiirto 120811
Liikepankit Osuuskassat Säästöpankit tili 5041

Yleiskirje n:o 8/68

15.5.1968

Työntekijäin eläkelakien mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille

Asia: eräiden yhteisesti kustannettavien eläkemenojen määrääminen

Eläketurvakeskus on yleiskirjeessään n:o 2/68 lähettänyt eläkelaitoksille sosiaaliministeriön 5.1.1968 vahvistamat vastuunjako-
rusteet, joissa selvitetään, miten eläkelaitokset jakavat yhteisesti
kustannettavat eläkekulunsa. Oheisena lähetetään mainittujen perus-
teiden soveltamisen helpottamiseksi eräitä erikoistapauksia yhteisesti
kustannettavien eläkemenojen määräämisestä sekä ratkaistuja esimerkkejä
eläkemenojen jakamisesta vastuunjakoperusteissa määriteltäisiin osiin.

ELÄKETURVAKESKUS

Markku Kaikkonen

Markku Kaikkonen

Jouko Sirkesalo

Jouko Sirkesalo

Liitteet: 1) Eräiden yhteisesti kustannettavien eläkemenojen määrääminen
2) Esimerkkejä

Eräiden yhteisesti kustannettavien eläkemenojen määrääminen1. Yleistä
=====

TEA 16 §:n mukaisissa sosiaaliministeriön vuosittain Eläketurvakeskuksen esityksestä vahvistamissa vastuunjakoperusteissa (Eläketurvakeskuksen yleiskirje 2/68) selvitetään, miten työntekijäin eläkelakien mukaista toimintaa harjoittavat eläkelaitokset jakavat TEL 12 §:n 1 momentin kohdassa 4 tarkoitettut eläkekulunsa. Nämä ns. yhteisesti kustannettavat eläkekulut jaetaan mainituissa perusteissa kolmeen hyvitetävien eläkkeiden luokkaan E^a , E^b ja E^c . Perusteissa määritellään, mitkä yhteisesti kustannettavat eläkemenot kuuluvat kuhunkin luokkaan ja miten eläkelaitokset vastaavat näistä menoista. Tasausmenettely koskee vain TEL:n ja LEL:n mukaisia eläkemenoja.

Seuraavassa selvitetään eräitä vastuunjakoperusteiden soveltamisen yhteydessä esiin tulleita tapauksia, jotka liittyvät lähinnä eläkekulujen jakamiseen jonkin edellä mainitun hyvitetävien eläkkeiden luokan ja eläkelaitoksen itsensä vastattavan osan kesken. Kutsutaan tätä varten eläkelaitoksen itsensä vastattavan ja kaikkien toisten, määrättyjen laitosten vastattavien eläkkeen osien yhteismäärää rahastoiduksi osaksi. Eläkkeen loppuosa on laitosten yhteisesti kustannettava osa.

2. Eläkkeen myöntänyt eläkelaitos
=====

Eläkkeen myöntänyt eläkelaitos vastaa itsensä kustannettavan osan eläkemenoista sekä perii, ellei Eläketurvakeskuksen suostumuk-

sella ole muuten sopinut, maksamansa toisen eläkelaitoksen kustannettavat eläkemenot asianomaiselta laitokselta Eläketurvakeskuksen välityksellä täyttämällä E-lomakkeen tai tasausmenettely- ja tilastolomakkeen liitteenä olevan kaavakkeen. Mainitulla liitteellä ilmoitettavat tapaukset, jotka vastuunjakoperusteissa ovat hyvitettäviä eläkkeitä E^d, ovat useimmiten sellaisia, joissa

- TEL-eläkelaitos maksaa LEL:n mukaista vanhuuseläkettä,
- laitos maksaa eläkettä, joka samanaikaisista työsuhteista johtuen on kahden tai useamman laitoksen vastuulla,
- laitos maksaa eläkettä, johon sisältyy toisessa laitoksessa vakuutetun työnantaja- tai lisäeläkevakuutuksen eläkettä.

3. TEL-perusturvan (vähimmäisturva ja tästä johdettu eläketurva, =====
jossa eläkeikä voi olla 65 vuodesta poikkeava sekä työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen saamisen ehdot lain vähimmäisvaatimuksia auliimmat) ja LEL:n mukaiset eläkkeet.
=====

Yhteisesti kustannettavat TEL-perusturvan mukaiset vanhuuseläkkeiden eläkemenot kuuluvat hyvitettäviin eläkkeisiin E^a. Tois- taiseksi vain niillä eläkkeensaajilla, joilla on alennettu eläkeikä, voi olla TEL-perusturvan mukaisessa vanhuuseläkkeessä rahastoitua eläkettä. Niiden osalta, joiden eläkeikänä on 65 vuotta, rahastoitua osaa on vasta vuonna 1977 tai sen jälkeen myönnettävissä vanhuuseläkkeissä.

LEL:n mukainen vanhuuseläke on indeksikorotuksineen rahastoitua osaa.

Työkyvyttömyyseläkkeen rahastoidusta osasta vastaa yksin se eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä kuului tai oli viimeksi

kuulunut tullesseen TEL 6 §:n 3 momenttia tai LEL 7 §:n 1 momenttia soveltaen määrättyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutetuksi.

Jos TEL-perusturvan mukainen puoli-tökyvyttömyyseläke muutetaan myöhemmin täydeksi eläkkeeksi, rahastoitu ja yhteisesti kustannettava osa muuttuvat samassa suhteessa.

Eläkelaitokset kustantavat toistaiseksi kaikki TEL-perusturvaa vastaavat perhe-eläkemenot yhteisesti. Muutos edelliseen tulee vuonna 1971 ja myöhemmin kuolleiden edunjättäjien jälkeen maksettavien perhe-eläkkeiden suhteen. Tällaisten perhe-eläkkeiden eläkemenoissa on rahastoitua osuutta samoin kuin nykyisin myönnettävissä TEL-perhe-eläkkeissä on hyvitettyviin eläkkeisiin E^c kuuluvaa osuutta.

Perhe-eläkkeiden rahastoitua osaa (tai eläkkeisiin E^c kuuluvaa osaa) pienennetään siinä suhteessa kuin eläkkeen kokonaismäärä pienenee eläkkeensaajien lukumäärän vähetessä.

4. Yhteensovitus =====

Eläkkeen rahastoitu osa on, LEL:n mukaista vanhuuseläkettä lukuun ottamatta, eläkkeen alkaessa olleen rahastoidun osan suuruinen.

Eläkkeen alkaessa TEL-perusturvan mukaisen vanhuuseläkkeen rahastoitu osa on laskuperusteiden mukaan laskettujen rahastoitujen osien lisäysten summa. Perusturvaa vastaavien TEL 6 §:n 3 momenttia tai LEL 7 §:n 1 momenttia soveltaen laskettujen työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeiden rahastoidut osat määräytyvät eläkkeen alkaessa yhteensovitettujen eläkkeiden perusteella. Työnantajan eläkevakuutuksen rahastoitu osa eläkkeen alkaessa on laskuperusteiden mukaan määrättävään tavoite-eläkkeen rahastoidun osan tai vapaakirjan rahastoidun osan suuruinen sekä rekisteröidyn lisäeläkkeen rahastoitu osa

enintään vakuutusehtojen mukaan yhteensovitetun eläkkeen suuruinen.

Mikäli eläkkeeseen suoritetaan uusi yhteensovitus, eläkkeessä on sen jälkeen rahastoitua osaa eläkkeen alkaessa olleeseen rahastoituu osaan saakka, enintään kuitenkin maksettavan eläkkeen määrään asti.

5. Kertasuoritukset ja pääoma-arvot

=====

Eläkkeensaajalle TEA 14 §:n tai LEA 16 §:n, työnantajalle TEL 23 §:n ja valtiolle LEL 5 §:n 2 momentin perusteella maksettavissa vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeiden kerta- ja pääoma-arvosuorituksissa on rahastoitua ja yhteisesti kustannettavaa osaa samassa suhteessa kuin suoritusten perusteena olevissa eläkkeissä.

TEA 14 §:n tai LEA 16 §:n perusteella maksettavan peruseläketurvaa vastaavan perhe-eläkkeen kertasuorituksen rahastoidun osan (tai eläkkeisiin E^c kuuluvan osan) laskemiseksi kerrotaan kertasuorituksen lesken osuus seuraavan taulukon edunjättäjän eläkeikään jäljellä olevaa aikaa vastaavalla kertoimella ja näin saatuun tuloon lisätään kertasuorituksen lasten osuus. Kertasuorituksen rahastoituu osuus (tai eläkkeisiin E^c kuuluva osuus) saadaan kertomalla saatu summa perhe-eläkkeen rahastoidun osan (tai eläkkeisiin E^c kuuluvan osan) ja koko eläkkeen suhteella. Kertasuorituksen loppuosa on eläkelaitosten yhteisesti kustannettavaa ja eläkkeisiin E^b kuuluvaa.

Eläkeikään jäljellä oleva aika	Kerroin	Eläkeikään jäljellä oleva aika	Kerroin
0 v	0.00	9 v	0.48
1	0.08	10	0.52
2	0.15	11	0.55
3	0.21	12	0.57
4	0.27	13	0.60
5	0.32	14	0.62
6	0.37	15-19	0.68
7	0.41	20-24	0.75
8	0.45	25 tai yli	0.85

Edunjättäjän ikänä pidetään hänen ikäänsä lähimpään vuoteen pyöristettynä sinä hetkenä, josta alkaen kertasuoritus tulee maksettavaksi.

TEL:n mukaiseksi rekisteröidyn lisäeläke- ja työnantajavaikutuksen osalta eläkkeen kertasuoritus jaetaan rahastoituuun ja yhteisesti kustannettavuan osaan samassa suhteessa kuin kertasuorituksen perusteena oleva eläke.

TEL 4 b 8:n 3 momentin perusteella leskelle uudelleenavioituneisen seurauksena maksettavassa kahden vuoden kertasuorituksessa on rahastoitua ja yhteisesti kustannettavaa osaa samassa suhteessa kuin vastaavassa perhe-eläkkeessä. Jos kuitenkin hetkellä, josta alkaen mainittu kertasuoritus tulee maksettavaksi, edunjättäjän eläkeikään on aikaa vähemmän kuin kaksi vuotta, perusturvaa vastaavan kertasuorituksen rahastoituu osa (tai eläkkeisiin E^C kuuluva osa) saadaan ottamalla kertasuorituksesta sama suhteellinen osuus kuin vastaavassa perhe-eläkkeessä on rahastoitua osuutta (tai eläkkeisiin E^C kuuluvaa osuutta) ja kertamalla sen jälkeen saatu tulo niin monella 24:s osalla kuin edunjättäjän eläkeikään on jäljellä täysinä kuukausia.

Eläkelaji	Eläke	Eläkkeen rahastoitu osa	Eläkkeen yhteisesti kustannettava osa	Hyvitettävä eläke	Eläkelaitokset vastaavat yhteisesti kustannettavasta osasta
VANHUUS- ELÄKE	TEL-perusturva	Laskuperusteiden mukainen rahastoitu eläke (Er)	- Eri- ja 1.7.1912 syntneiden eläkkeet kokonaan - Indeksien kasvun perusteella saadut ja 54-ikävuoden jälkeen ansaitut eläkkeen osat	E ^a	TEL-vähimmäiseläketurvaa vastaavien vakuutusmaksujen tasausosien ja tasausrahaston yhteismäärän suhteessa
	LEL	Kaikki	-	-	-
TYÖKYVYTTÖ- MYSELAKE	TEL-perusturva	TEL 6 §:n 3 momentin mukaan myönnetty työkyvyttömyyseläkkeet - viimeisen palkanmaksun indeksin mukaiseen yhteensovitettun eläkkeen määrään asti, jos eläke alkanut ennen 1966, ja - yhteensovitettun eläkkeen alkamishetken määrään asti, jos eläke alkanut 1966 tai jälkeen	- Pelkästään vapaakirjoihin perustuva eläke kokonaan - Indeksien ja muut korotukset eläkkeen alkamishetken jälkeiseltä ajalta	E ^b	Säännöllisten vakuutusmaksujen suhteessa
	LEL	LEL 7 §:n 1 momentin mukaan myönnetty työkyvyttömyyseläkkeet - viimeisen palkanmaksun indeksin mukaiseen yhteensovitettun eläkkeen määrään asti, jos eläke alkanut ennen 1966, ja - yhteensovitettun eläkkeen alkamishetken määrään asti, jos eläke alkanut 1966 tai jälkeen	- Pelkästään edunjäätäjän vapaakirjoihin perustuva eläke kokonaan - Indeksien ja muut korotukset eläkkeen alkamishetken jälkeiseltä ajalta	E ^b	- " -
PERHE- ELÄKE	TEL-perusturva		- Pelkästään edunjäätäjän vapaakirjoihin perustuva eläke kokonaan - Indeksien ja muut korotukset perhe-eläkkeestä, joka määräytyy edunjäätäjän TEL 6 §:n 3 momentin mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen perusteella - Perhe-eläke, jota maksetaan edunjäätäjän täytettyä eläkeiän	E ^c	Säännöllisten vähimmäiseläketurvaa vastaavien vakuutusmaksujen suhteessa
	LEL	Perhe-eläke, joka perustuu edunjäätäjän TEL 7 §:n 1 momentin mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, sen alkamisaikankohdan tai edunjäätäjän työkyvyttömyyseläkkeen alkamisaikankohdan määrään asti edellyttäen että eläketta maksetaan ennen edunjäätäjän eläkeikää	- Perhe-eläke, joka perustuu edunjäätäjän TEL 6 §:n 3 momentin mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, sen alkamisaikankohdan tai edunjäätäjän työkyvyttömyyseläkkeen alkamisaikankohdan määrään asti, edellyttäen että eläketta maksetaan ennen edunjäätäjän eläkeikää	E ^b	Säännöllisten vakuutusmaksujen suhteessa
VANHUUS- TYÖKYVYTTÖ- MYSELAKE	TEL:n mukaisesti rekisteröity työntekijä- ja lisäeläke	Vakuutusmaksuja ja laskettavaa eläkevas- tuuta vastaava eläkkeen määrä	Indeksi- ja muut korotukset	E ^b	- " -

ESIMERKKEJÄ

Esimerkki 1. Eläkesäätiö myönsi 17.1.1967 vähimmäisturvaa vastaavan vanhuuseläkkeen 1.11.1966 lähtien. Eläkkeen alkaessa sen määrä oli 205,43 mk/kk, josta LEL-ansioihin perustuvaa eläkettä oli 21,48 mk/kk (vastaa vuoden 1966 palkkaindeksiä). Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osuudet sekä vuodelta 1967 suoritettavan tasauksen hyvitetäviin eläkkeisiin E^a ilmoitettava määrä, kun yhteensovituksen ei oleteta vaikuttavan eläkkeen suuruuteen?

Koska eläkettä ei ole maksettu vuoden 1966 puolella, ilmoitetaan myös mainitusta vuodesta aiheutuva eläkemeno vuoden 1967 tasaukseen kuuluvaksi. Eläkkeen TEL-osa on yhteisesti kustannettavaa ja LEL-osa työeläkekassojen kustannettavaa. Vuoden 1966 osalta on

maksettava eläke	205,43 mk/kk
rahastoitu osa, LEL-osa	<u>21,48 "</u>
yhteisesti kustannettava osa, TEL-osa	183,95 mk/kk

ja vuoden 1967 osalta

maksettava eläke	$\frac{152}{142} \cdot 205,43$ mk/kk	□	219,90 mk/kk
rahastoitu osa, LEL-osa..	$\frac{152}{142} \cdot 21,48$ mk/kk	=	<u>22,99 "</u>
yhteisesti kustannettava osa, TEL-osa			196,91 mk/kk.

Vuodelta 1967 eläkkeisiin E^a ilmoitettava määrä on $2 \cdot 183,95$ mk + $12 \cdot 196,91$ mk = 2.730,82 mk sekä työeläkekassoilta perittävä osa $2 \cdot 21,48$ mk + $12 \cdot 22,99$ mk = 318,84 mk.

Esimerkki 2. Vuonna 1910 syntynyt työntekijä, jonka työsuhte oli alkanut 1963, tuli työkyvyttömäksi 7.10.1964. Hänelle myönnettiin 3.2.1965 213,13 mk/kk suuruinen perusturvan mukainen työkyvyttömyyseläke 1.11.1964 alkaen. Eläkkeeseen oikeuttavana otettiin huomioon myös tuleva TEL-palvelusaika. Eläkkeeseen sisältyi myös LEL-vapaa-

kirjaan perustuvaa eläkettä suuruudeltaan 5,75 mk/kk. Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut sekä hyvitetäviin eläkkeisiin E^b vuodelta 1967 kuuluvat osat, kun viimeinen eläkepalkkaa laskettaessa huomioon otettu vuosi oli 1964, ja kun eläkkeensaaja kuoli 7.8.1967?

Vuosina 1965-6 maksetuista eläkkeistä aiheutuva vastuu on otettu huomioon jo mainituilta vuosilta suoritetuissa tasauksissa.

Vuosi 1965

Koska eläkkeen maksaminen on alkanut vasta vuonna 1965, ilmoitetaan vuoteen 1964 kohdistuvat eläkemenot vuoden 1965 tasaukseen. Eläkkeen alkumäärä, 213,13 mk/kk, on vuoden 1964 indeksia 116 vastaava. Vuoden 1964 osalta on

maksettava eläke = rahastoitu osa (sis. myös LEL-vapaakirjan) 213,13 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa 0,00 mk/kk

Eläkkeeseen tulee vuoden 1965 alusta syntymävuodesta johtuva korotus: $0,27 (213,13 - 5,75) + 0,54 \cdot 5,75 = 59,10$ mk/kk, joten vuoden 1965 osalta on

maksettava eläke $\frac{130}{116} (213,13 + 59,10)$ mk/kk = 305,09 mk/kk
rahastoitu osa 213,13 "
yhteisesti kustannettava osa 91,96 mk/kk

Maksettavat eläkkeet yhteensä $2 \cdot 213,13$ mk + $12 \cdot 305,03$ mk = 4.087,34 mk
Eläkelaitoksen itsensä kustannettava määrä $2 \cdot 213,13$ mk + $12 \cdot 213,13$ mk = 2.983,82 "
Eläkkeisiin E^b vuoden 1965 tasausta varten ilmoitettu määrä 1.103,52 mk

Vuosi 1966

Maksettava eläke $\frac{142}{130} \cdot 305,09$ mk/kk = 333,25 mk/kk
Rahastoitu osa 213,13 "
Yhteisesti kustannettava osa 120,12 mk/kk

Maksettavat eläkkeet yhteensä $12 \cdot 333,25$ mk = 3.999,00 mk
Eläkelaitoksen itsensä kustannettava määrä $12 \cdot 213,13$ mk = 2.557,56 "
Eläkkeisiin E^b vuoden 1966 tasausta varten ilmoitettu määrä 1.441,44 mk

Vuosi 1967

Maksettava eläke 1.1.-31.8. $\frac{152}{142} \cdot 333,25$ mk/kk = 356,72 mk/kk
Rahastoitu osa 213,13 "
Yhteisesti kustannettava osa 143,59 mk/kk

Maksettavat eläkkeet yhteensä ... 8·356,72 mk = 2.853,76 mk
Eläkelaitoksen itsensä kustannettava
määrä 8·213,13 mk = 1.705,04 "
Eläkkeisiin E^b vuoden 1967 tasausta varten il-
moitettava määrä 1.148,72 mk

Esimerkki 3. Vähimmäisturvan mukainen työkyvyttömyyseläke, joka alkoi 1.7.1965, ja jonka suuruus eläkkeen alkaessa oli 185,79 mk/kk, oli 1.8.1966 tehdyn yhteensovituksen jälkeen 154,28 mk/kk. Uuden 1.5.1967 suoritetun yhteensovituksen jälkeen työkyvyttömyyseläke oli 240,51 mk/kk. Miten suuria ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osuudet?

Vuosi 1965

Maksettava eläke = rahastoituu osa 185,79 mk/kk
Yhteisesti kustannettava osa 0,00 mk/kk

Vuosi 1966

Maksettava eläke 1.1. - 31.7. $\frac{142}{130} \cdot 185,79$ mk/kk = 202,94 mk/kk
Rahastoituu osa 1.1. - 31.7. 185,79 "
Yhteisesti kustannettava osa 1.1. - 31.7. 17,15 mk/kk

Yhteensovitus (1.8.1966) muuttaa eläkkeen sen aikaisempaa rahastoitua osaa pienemmäksi

Maksettava eläke = rahastoituu osa 1.8. - 31.12. 154,28 mk/kk
Yhteisesti kustannettava osa 1.8. - 31.12. 0,00 mk/kk

Vuosi 1967

Maksettava eläke 1.1.-30.4. $\frac{152}{142} \cdot 154,28$ mk/kk = 165,14 mk/kk
Rahastoituu osa 1.1.-30.4. 165,14 "
Yhteisesti kustannettava osa 1.1.-30.4. 0,00 mk/kk

Yhteensovitus (1.5.1967) palauttaa rahastoidun osan eläkkeen alkaessa olleen rahastoidun osan suuruiseksi

Maksettava eläke 1.5.-31.12. 240,51 mk/kk
Rahastoituu osa 1.5.-31.12. 185,79 "
Yhteisesti kustannettava osa 1.5.-31.12. 54,72 mk/kk

Esimerkki 4. Työntekijä oli ollut kahdessa samanaikaisessa työsuhteessa, joista toinen päättyi 30.9.1965 (työsuhde vakuutettu eläkekassa A:ssa) ja toinen 31.12.1965 (työsuhde vakuutettu eläkesäätiö B:ssä). Kummankin työsuhteen kestäessä saatu sairaus aiheutti työkyvyttömyyden tammikuussa 1966. Työkyvyttömyyseläkkeen, suuruudeltaan 305,40 mk/kk, myönsi eläkesäätiö B 1.2.1966 alkaen. Eläkekassassa vakuutettuun työsuhteeseen perustuva yhteensovittamaton eläke oli 220,50 mk/kk ja vastaava eläke säätiössä 180,40 mk/kk. Miten eläkelaitokset vastaavat eläkkeestä aiheutuneista kuluista?

Vuosi 1966

Eläkkeen yhteensovittamaton määrä	220,50 mk/kk + 180,40 mk/kk = 400,90 mk/kk
Eläkekassa A kustantaa	$\frac{220,50}{400,90} \cdot 305,40 \text{ mk/kk} = 167,97 \text{ ''}$
Eläkesäätiö B kustantaa	$\frac{180,40}{400,90} \cdot 305,40 \text{ mk/kk} = \underline{137,43 \text{ ''}}$
Maksettava eläke = rahastoitu osa	305,40 mk/kk
Yhteisesti kustannettava osa	0,00 mk/kk
Eläkekassa A kustantaa yhteensä	11 · 167,97 mk = 1.847,67 mk
Eläkesäätiö B kustantaa yhteensä	11 · 137,43 mk = <u>1.511,73 ''</u>
Maksettavat eläkkeet vuonna 1966	3.359,40 mk
Vuoden 1966 tasaukseen hyvitetävänä eläkkeenä E ^b ilmoitettu määrä	0,00 mk

Vuosi 1967

Maksettava eläke	$\frac{152}{142} \cdot 305,40 \text{ mk/kk} = 326,91 \text{ mk/kk}$
Rahastoitu osa	<u>305,40 ''</u>
Yhteisesti kustannettava osa	21,51 mk/kk
Eläkekassa A kustantaa	12 · 167,97 mk = 2.015,64 mk
Eläkesäätiö B kustantaa ...	12 · 137,43 mk = <u>1.649,16 ''</u>
Eläkkeen rahastoidut osat yhteensä	3.664,80 mk
Vuoden 1967 tasaukseen hyvitetävänä eläkkeenä E ^b ilmoitettava määrä ..	12 · 21,51 mk = <u>258,12 ''</u>
Maksettavat eläkkeet vuonna 1967	3.922,92 mk

Esimerkki 5. Vuonna 1925 syntynyt TEL-työsuhteessa oleva työntekijä kuoli 5.4.1967 jättäen jälkeensä vaimon ja 2.6.1949 sekä 8.10.1950 syntyneet lapset. TEL-vähimmäisturvan mukainen perhe-eläke, suuruudeltaan 250,80 mk/kk, perustui TEL 6 §:n 3 momenttia soveltaen laskettuun edunjättäjän työkyvyttömyyseläkkeeseen ja alkoi 1.5.1967 lukien. Miten suuret ovat eläkkeisiin E^b ja E^c vuodelta 1967 suoritettavaa tasausta varten ilmoitettavat määrät, kun yhteensovitus ei ole vaikuttanut eläkkeen suuruuteen?

Vuonna 1967 maksettavat perhe-eläkkeen eläkemenot kuuluvat kokonaan hyvitetäviin eläkkeisiin E^c, koska

- eläke perustuu edunjättäjän TEL 6 §:n 3 momenttia soveltaen laskettuun työkyvyttömyyseläkkeeseen,
- eläkettä maksetaan ajalta ennenkuin edunjättäjä täyttäisi eläkeiän,
- eläke ei ole edunjättäjän työkyvyttömyyseläkkeen jatkona, jolloin osa perhe-eläkkeen menoista saattaisi kuulua eläkkeisiin E^b.

Vanhempi lapsi täyttää lapseneläkkeen pääteian 2.6.1967, joten perhe-eläkkeen määrä muuttuu 1.7.1967. Maksettava eläke eli eläkkeisiin E^c kuuluva osa on ajalta 1.5. - 30.6. 250,80 mk/kk ja ajalta 1.7. - 31.12. $\frac{3}{4} \cdot 250,86 \text{ mk/kk} = 188,10 \text{ mk/kk}$.

Vuonna 1967 maksettava perhe-eläkkeen eläkemeno ja samalla eläkkeisiin E^c ilmoitettava määrä on

$$2 \cdot 250,80 \text{ mk} + 6 \cdot 188,10 \text{ mk} = \underline{1.630,20 \text{ mk}}$$

Mikäli eläkkeen maksaminen jatkuisi vuonna 1968 edellä mainittujen tietojen mukaisina, tämän perhe-eläkkeen eläkemenoista kuuluisivat palkkaindeksin kasvun perusteella lisääntyneet eläkemenot hyvitetäviin eläkkeisiin E^b. Nuorempi lapsi täyttäisi lapseneläkkeen pääteian 8.10.1968, joten eläkkeen kokonaismäärä pienenesi 1.11.1968. Aikavälillä 1.1. - 31.10.1968 olisi

maksettava eläke	$\frac{165}{152} \cdot 188,10 \text{ mk/kk} = 204,19 \text{ mk/kk}$
eläkkeisiin E ^c kuuluva osa	<u>188,10 "</u>
eläkkeisiin E ^b kuuluva osa	16,09 mk/kk

sekä aikavälillä 1.11. - 31.12.1968

maksettava eläke	$\frac{2}{3} \cdot 204,19 \text{ mk/kk} = 136,13 \text{ mk/kk}$
eläkkeisiin E ^c kuuluva osa	$\frac{2}{3} \cdot 188,10 \text{ mk/kk} = \underline{125,40 \text{ "}}$
eläkkeisiin E ^b kuuluva osa	10,73 mk/kk

Vuonna 1968 olisivat maksettavat eläkkeet ja yhteisesti kustannettavat eläkkeet

10 · 204,19 mk + 2 · 136,13 mk = 2.314,16 mk	
Eläkkeisiin E ^c kuuluva määrä	10 · 188,10 mk + 2 · 125,40 mk = <u>2.131,80 "</u>
Eläkkeisiin E ^b kuuluva määrä	182,36 mk

Esimerkki 6. Työntekijä (synt. 20.3.1903) kuoli 17.1.1967 työkyvyttömyyseläkkeellä ollessaan jättäen jälkeensä vaimon ja 4.11.1949 syntyneen lapsen. Edunjättäjän työkyvyttömyyseläke, joka hänen kuollessaan oli 182,11 mk/kk, oli myönnetty LEL 7 §:n 1 momenttia soveltaen. Työkyvyttömyyseläkkeen suuruus eläkkeen alkaessa oli 124,63 mk/kk, johon sisältyi 32,95 mk/kk suuruinen TEL-vähimmäisturvaa vastaava vapaakirja. Miten suurina ovat perhe-eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osat sekä hyvitetäviin eläkkeisiin E^b vuodelta 1967 ilmoitettavat määrät? Miten suurina ovat edellä mainitut suureet vuodelta 1968, jos leski kuolee 10.9.1968?

Eläkkeen rahastoitu osa määräytyy edunjättäjän työkyvyttömyyseläkkeen alkamisajankohtana olleen eläkkeen suuruuden perusteella. Lapsi täyttää 18 v. 4.11.1967, joten perhe-eläkkeen määrä pienenee 1.12.1967. Aikavälillä 1.2. - 30.11.1967 on

maksettava eläke	$\frac{3}{4} \cdot 182,11 \text{ mk/kk}$	$\square 136,58 \text{ mk/kk}$
rahastoitu osa	$\frac{3}{4} \cdot 124,63 \text{ mk/kk}$	$= \underline{93,47} \text{ "}$
yhteisesti kustannettava osa		43,11 mk/kk

sekä aikavälillä 1.12. - 31.12.1967

maksettava eläke	$\frac{2}{3} \cdot 136,58 \text{ mk/kk}$	$= 91,05 \text{ mk/kk}$
rahastoitu osa	$\frac{2}{3} \cdot 93,47 \text{ mk/kk}$	$= \underline{62,31} \text{ "}$
yhteisesti kustannettava osa		28,74 mk/kk

Vuonna 1967 maksettavat

eläkkeet

10 · 136,58 mk + 1 · 91,05 mk	$= 1.456,85 \text{ mk}$
-------------------------------	-------------------------

LEL-eläkelaitoksen vastattavat

eläkkeet

10 · 93,47 mk + 1 · 62,31 mk	$\square \underline{997,01} \text{ "}$
------------------------------	--

Yhteisesti kustannettavat eläkkeet eli eläk-

keisiin E^b vuodelta 1967 ilmoitettava määrä.. 459,84 mk

Koska edunjättäjä täyttäisi eläkeiän 20.3.1968, perhe-eläke on kokonaan yhteisesti kustannettavaa 1.4.1968 lähtien. Eläkettä maksetaan 30.9.1968 saakka. Aikavälillä 1.1. - 31.3.1968 on

maksettava eläke	$\frac{165}{152} \cdot 91,05 \text{ mk/kk}$	$= 98,84 \text{ mk/kk}$
rahastoitu osa		$\underline{62,31} \text{ "}$
yhteisesti kustannettava osa		36,53 mk/kk

sekä aikavälillä 1.4. - 30.9.1968

maksettava eläke		98,84 mk/kk
rahastoitu osa		$\underline{0,00} \text{ "}$
yhteisesti kustannettava osa		98,84 mk/kk

Vuonna 1968 maksettavat eläkkeet

9 · 98,84 mk	$= 889,56 \text{ mk}$
--------------	-----------------------

LEL-eläkelaitoksen vastattavat eläkkeet

3 · 62,31 mk	$= \underline{186,93} \text{ mk}$
--------------	-----------------------------------

Yhteisesti kustannettavat eläkkeet eli eläkkeisiin E^b vuodelta 1968 ilmoitettava määrä ... 702,63 mk

Esimerkki 7. Työntekijä kuoli 19.6.1967 jättäen jälkeensä vaimon ja 12-vuotiaan lapsen. Eläkesäätiö myönsi työntekijän vapaakirjojen perusteella 113,58 mk/kk suuruisen perusturvaa vastaavan perhe-eläkkeen, johon sisältyi myös LEL-vapaakirjoihin perustuvaa eläkettä 52,47 mk/kk. Miltä osin perhe-eläke on asianomaisten eläkelaitosten ja miltä osin kaikkien työeläkelaitosten kustannettavaa?

Perhe-eläke on kokonaan työeläkelaitosten yhteisesti kustannettavaa ja eläkkeisiin E^b kuuluvaa, koska eläke perustuu pelkääseen edunjättäjän vapaakirjoihin. Vuodelta 1967 ilmoitetaan hyvitettäviin eläkkeisiin E^b määrä:

$$6 \cdot \frac{3}{4} \cdot 113,58 \text{ mk} = 511,11 \text{ mk.}$$

Esimerkki 8. Työntekijälle myönnettiin 3.11.1966 eläkesäätiö A:sta työkyvyttömyyseläke 1.9.1966 alkaen suuruudeltaan 448,50 mk/kk. Viimeiseen työsuhteeseen perustuva TEL-perusturvaa vastaava työkyvyttömyyseläke, jossa myös tuleva eläkeikään asti laskettu palvelusaika oli otettu huomioon, oli 240,60 mk/kk sekä rekisteröityä TEL-lisäeläketurvaa vastaava eläke 105,20 mk/kk. Perusturvaa vastaava vakuutus oli eläkesäätiö A:ssa sekä lisäeläketurvaa vastaava vakuutus vakuutusyhtiö B:ssä, jonka ilmoituksen mukaan lisätyökyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa oli 84,20 mk/kk. Aikaisempaan työsuhteeseen perustuva eläkekassa C:ssä vakuutettu TEL-perusturvaa vastaava vapaakirja oli 62,50 mk/kk ja vakuutusyhtiö D:ssä vakuutettu TEL-lisäeläketurvaa vastaava vapaakirja 40,20 mk/kk. Vakuutusyhtiö D:ssä vakuutetun lisätyökyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa oli 29,40 mk/kk. Miten mainitut eläkelaitokset vastaavat työkyvyttömyyseläkkeestä aiheutuvista eläkekuluista?

Eläkemenoista vuodelta 1966 aiheutuva vastuu on selvitetty saman vuoden tasausmenettelyn yhteydessä.

Vuosi 1966

TEL-perusturvaa vastaava eläke	240,60 mk/kk + 62,50 mk/kk = 303,10 mk/kk
TEL-lisäeläketurvaa vastaava eläke	} vakuutusyhtiö B:ssä 105,20 "
Maksettava eläke	448,50 mk/kk

Rahastoitu eläke;	TEL-perusturva, kustantaa eläkesäätiö A	303,10 mk/kk
	TEL-lisäturva {	
	kustantaa vak.yhtiö B	84,20 "
	kustantaa vak.yhtiö D	<u>29,40 "</u>
Rahastoitu eläke yhteensä		416,70 mk/kk
Maksettavat eläkkeet yhteensä	4 · 448,50 mk =	1.794,00 mk
näistä säätiö A kustantaa 4 · 303,10 mk =		1.212,40 mk
yhtiö B kustantaa 4 · 84,20 mk =		336,80 mk
yhtiö D kustantaa 4 · 29,40 mk =		<u>117,60 mk</u>
eli yhteensä	1.666,80 mk	<u>1.666,80 mk</u>
Kaikki työeläkelaitokset kustantavat yhteisesti eli eläkesäätiö A:n ko. työkyvyttömyyseläkkeestä hyvitetäviin eläkkeisiin E ^b vuodelta 1966 ilmoittama määrä		127,20 mk

Vuosi 1967

Maksettava eläke	$\frac{152}{142} \cdot 448,50$ mk/kk =	480,08 mk/kk
Rahastoitu osa		<u>416,70 "</u>
Yhteisesti kustannettava osa		63,38 mk/kk
Maksettavat eläkkeet yhteensä 12 · 480,08 mk =		5.760,96 mk
näistä		
säätiö A kustantaa 12 · 303,10 mk =		3.637,20 mk
yhtiö B kustantaa 12 · 84,20 mk =		1.010,40 "
yhtiö D kustantaa 12 · 29,40 mk =		<u>352,80 "</u>
eli yhteensä	5.000,40 mk	<u>5.000,40 mk</u>
Kaikki työeläkelaitokset kustantavat yhteisesti eli hyvitetäviin eläkkeisiin E ^b vuodelta 1967 ilmoitettava määrä		760,56 mk

Säätiö A perii joko Eläketurvakeskuksen välityksellä tai sen suostumuksella yhtiöltä B 1.010,40 mk ja yhtiöltä D 352,80 mk.

Esimerkki 9. TEL-vähimmäisturvan mukaisesta perhe-eläkkeestä, määrältään 17,53 mk/kk, maksetaan 2.030,09 mk suuruinen kertasuoritus (Eläketurvakeskuksen yleiskirjeet 11/67 ja 13/67), jossa lesken osuus on 1.628,19 mk. Miten kertasuoritus jakaantuu hyvitetäviin eläkkeisiin E^b ja E^c kuuluviin määriin, kun perhe-eläkkeestä eläkkeisiin E^c kuuluu 14,97 mk/kk ja edunjättäjän ikä hetkellä, josta alkaen kertasuoritus tulee maksettavaksi, olisi 43 vuotta?

Eläkkeisiin E^C kuuluvan määrän laskemiseksi kertosuorituksen lesken osuus, 1.628,19 mk, on ensin kerrottava edunjättäjän eläkeikään jäljellä olevaa aikaa, 65 v - 43 v = 22 v, vastaavalla kertoimella, 0.75, ja saatuun tuloon on lisättävä lasten kertosuoritusosuus, 2.030,09 mk - 1.628,19 mk = 401,90 mk, ts.

$$0.75 \cdot 1.628,19 \text{ mk} + 401,90 \text{ mk} = 1.623,04 \text{ mk}.$$

Eläkkeisiin E^C kuuluva määrä saadaan kertomalla edellä laskettu summa vastaavasta perhe-eläkkeestä eläkkeisiin E^C kuuluvan määrän, 14,97 mk/kk, ja koko perhe-eläkkeen, 17,53 mk/kk, suhteella, ts.

$$\frac{14,97}{17,53} \cdot 1.623,04 \text{ mk} = \underline{1.386,02 \text{ mk}}.$$

Kertosuorituksen loppuosa 2.030,09 mk - 1.386,02 mk = 644,07 mk kuuluu hyvitetäviin eläkkeisiin E^D.